

Zorgverleners hebben steeds vaker te maken met zorg voor patiënten met ernstig tot extreem overgewicht. Dat vraagt om aanpassingen in de voorzieningen en verbreding van kennis en vaardigheden, en aanpassingen in de voorzieningen. Project BMI40+ wil de zelfredzaamheid van mensen met (morbide) obesitas bevorderen en de kwaliteit van de zorg verbeteren

MET MINDER INSPANNING NAAR MEER ZELFREDZAAMHEID EN MAXIMALE ZORG BIJ OBESITAS

Door: Annemarie van Haaren

De zorg moet zich voorbereiden op deze patiëntengroep. Zorg voor mensen met obesitas kan zowel letterlijk als figuurlijk zwaar zijn. Het nu te ontwikkelen lesmateriaal kan zorgverleners op drie manieren helpen:

- Kennis en inzicht in de kenmerken van een obees lichaam en de consequenties daarvan voor de zorgverlening.;
- Demonstratie van een scala aan hulpmiddelen die speciaal voor deze doelgroep ontwikkeld zijn en die vaak ook in de thuisituatie kunnen worden gebruikt.;
- Verbetering van de samenwerking tussen hulpverlener en patiënt

Zo kun je als zorgverlener met minder inspanning een maximaal resultaat behalen, op een verantwoorde manier met je eigen lijf omgaan en de zelfredzaamheid van deze kwetsbare groep patiënten die kampt met een zeer negatief imago, vergroten. Het zijn inspannende dagen voor de filmploeg, de trainers én de modellen. Elk 'shot' wordt uit en te na doorgesproken en elke zorghandeling in te filmen partjes geknipt. Teksten moeten informatief maar ook kort en bondig zijn. Het valt niet mee om ook bij de vijfde 'take' nog spontaan over te komen. Maar naarmate de dag vordert wordt de stemming losser, wordt er meer gelachen en gaat het steeds meer vanzelf. Het is een groot voordeel dat trainers en modellen vaak samen werken. Ze hebben aan een half woord genoeg.

APPEL OF PEER

De lichaamsvormen appel en peer zeggen iets over de manier waarop het vet over het lichaam verdeeld is. Deze vetverdeling heeft, consequenties voor de lichaamshouding en de balans. De trainers van Zwaartepunt laten met

hulp van de modellen zien wat de consequenties van deze verschillen zijn voor de zorgverlening.

RESPECTVOLLE BEJEGENING

Overgewicht heeft een negatief imago, zelfs bij zorgverleners. Niet iedereen heeft kennis van en inzicht in de complexe oorzaken en gevolgen. En, eerlijk is eerlijk, niet iedere patiënt geeft blijk van een gezonde leefstijl. Tijdens de workshops die Zwaartepunt en de modellen gezamenlijk verzorgen blijkt keer op keer hoe belangrijk de kennismaking is voor het wederzijds begrip. De modellen zijn gewend om ook de moeilijke kanten van obees zijn te belichten en schuwen de soms harde waarheden niet. Na deze workshop gaan veel cursisten met een genuanceerder beeld terug naar de werkvloer. Zij hebben hun leidinggevend en collega's iets belangrijks te vertellen over de bejegening van mensen met obesitas.

DE MENS ACHTER DE KILO'S

De beide opnamedagen worden afgesloten met een gesprek, dat ook weer wordt gefilmd. Hoe kijken zij terug op de oorzaken en gevolgen van hun overgewicht? Hoe gaan ze om met vooroordelen en aannames. Wat vinden ze moeilijk en waar hebben ze last van. Geen van drieën doet aan zelfbeklag. Ze kijken relativerend naar zichzelf, doen hun best voor een gezonde(re) leefstijl maar weten ook waar hun grenzen liggen. Wat eenmaal goed fout is gegaan komt bijna nooit meer helemaal goed. Daar hebben ze mee leren leven. Het modellenwerk heeft ervoor gezorgd dat ze daar open over durven zijn.

*Niet iedereen met obesitas is cliënt of patiënt. Maar voor dit artikel hebben we voor de leesbaarheid de term patiënt gekozen.

DANKZIJ EEN SUBSIDIE VAN ZONMW ONTWIKKELEN LOCOMOTION EN SCHOLINGSINSTITUUT ZWAARTEPUNT IN NAUWE SAMENWERKING MET DE OBESITAS VERENIGING LESMATERIAAL EN INSTRUCTIEFILMPJES OVER ZORG BIJ OBESITAS.

De doelgroep voor dit materiaal zijn de zorgverleners die zorg (gaan) verlenen aan cliënten die extreem zwaar zijn. De modellen van de Obesitas Vereniging, waren erbij. Het team had ervoor gekozen te filmen bij een hulpmiddelenleverancier zodat een breed arsenaal aan hulpmiddelen voorhanden was. Van kousenaantrekker tot glijzeil. Van beenheffer tot sta-op-stoel. Van tillift tot hoog-laagbed. Veel hulpmiddelen kunnen ook in de thuisituatie worden toegepast en dragen zo bij aan de zelfredzaamheid van mensen met obesitas.

v.l.n.r. cameraman, projectleider en regisseur bekijken de opnamen

INTERESSANTE WEBSITES BIJ OBESITAS

Het cursusmateriaal van het project BMI40+ is binnenkort terug te vinden op de websites www.goedgebruik.nl en/of www.bmi40plus.nl. Op 8 oktober wordt een afsluitende studiedag georganiseerd in het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein. Wijs hulpverleners op deze websites en neem zelf ook eens een kijkje. Daar vind je belangrijke informatie over adequate en respectvolle zorg voor obese cliënten. Je kunt er ook het (vorig jaar) vernieuwde hulpmiddelenboekje te bestellen. Het geeft een overzicht van allerlei hulpmiddelen met vermelding van het maximaal belastbaar gewicht en/of omvang.

Op de website van de Obesitas Vereniging www.obesitasvereniging.nl kun je de folder 'Zorg in een zorginstelling, goede voorbereiding helpt' downloaden om zelf het heft in handen te nemen bij onderzoek, behandeling of opname in een zorginstelling.

Een betere kijk op obesitas

Project BMI40+ was een bijzondere ervaring, met Nico Knibbe van LOCOmotion, Rianne Huijbregts en Heleen Cornelissen van Zwaartepunt, Anne Christine Girardot als regisseur, cameraman Christiaan van de Broeke en Minou de Leeuw voor het geluid. Het was voor mij, en ik denk ook voor Jolanda van der Lelie en Trees Vossen, prettig ons in een ontspannen en beschermde omgeving bloot te geven. Als model hoop ik dat diegenen die deze filmpjes straks op het internet bekijken, een andere, maar vooral ook betere kijk krijgen op al die mensen die met deze chronische ziekte moeten leven.

Jos Blik, lid van het modellenteam